

(PLECS)

D'HISTÒRIA LOCAL

133

Directors: Ramon Arnabat,
Josep Santesmases
Compaginació: Natàlia Báscones
Disseny: Canseixanta
Tria de novetats: Pineda Vaquer
ISSN 1130-5150

CONTINGUTS

EDITORIAL: Límits i fronteres

TEMES 1: Fronteres: breus...

TEMES 2: Un país de fronteres...

ENTREVISTA: Daniel Nordman

PATRIMONI: Els col·loquis d'Estudis...

RESSENYES

TRIA DE NOVETATS

NOTICIARI

2

5

8

11

12

14

16

En els treballs d'història local els límits territorials esdevenen sovint un element important de la recerca. A vegades implícitament, a vegades explícitament. Els límits que ens marquen el territori on hem basat la recerca els concretem en un municipi, en una comarca, en un territori històric. Ho fem amb tota naturalitat, entenent-los com uns espais predeterminats, delimitats, que ja tenim interioritzats. A vegades la creació i el moviment dels límits serà objecte de la recerca. Quin joc s'ha establert al seu entorn, com s'han justificat i defensat, quines forces de diversa índole han conduït a la concreció actual, com s'han esdevingut les relacions entre els veïns dels territoris delimitats fronterers? Els límits són una de les herències històriques més ben guardades, més intocables. Les modificacions gairebé sempre produeixen conflictes i disputes, o més ben dit, en són la conseqüència.

La frontera és la ratlla o el límit que separa dos territoris. Algunes definicions de la paraula esmenten fins i tot el concepte militar. Uns enfront dels altres. La frontera imposada com a espai de definició i de separació, malgrat que en els límits la permeabilitat hagi estat històricament molt gran; de fet gairebé sempre es dona una continuïtat territorial i poblacional. Al con-

tinent europeu les fronteres tenen molt a veure amb els resultats dels conflictes militars que s'han esdevingut entre els poders de diferents territoris. Els canvis fronterers que s'hi han donat ens remetent gairebé sempre a la guerra. Només cal recordar els episodis recents dels Balcans. La sacralització de les fronteres comporta reconèixer no només els resultats dels con-

FLICTES sinó també elevar la violència a categoria resoluciva. Comporta —ho veiem diàriament— considerar que tots els habitants de l'interior d'una frontera han de ser identificables a partir d'un patró configurat, o que l'administració d'aquest territori imposi unes normes d'obligat compliment, algunes de les quals responen a l'homogeneïtzació de la identitat. En aquest número de *Plecs* el sociòleg Josep Espluga i l'historiador Oscar Jané reflexionen sobre els espais de frontera, l'encaix dels seus habitants, les diverses visions del concepte, la relació de Catalunya amb les fronteres, i els nous espais físics i concep-

tuals del mot. Ho complementa l'entrevista a Daniel Nordman, que ha prodigat la seva recerca a l'entorn de les fronteres i la cartografia històrica. El tema monogràfic es clou amb l'esment d'una experiència, els Col·loquis d'Estudis Transpirinencs, que pretén precisament crear un espai de comunicació i de reflexió en un territori fragmentat per les fronteres. ■

La frontera autonòmica entre Aragó i Catalunya des del castell d'Areny de Noguera a la Ribagorça. Fotografia: Josep Santesmases

